

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2794/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-491/23-S

Název	Základní škola T. G. Masaryka, Komárov, okres Beroun
Sídlo	Sokolovická 260, 267 62 Komárov
E-mail	skola@zs-komarov.cz
IČO	47 515 996
Identifikátor	600 161 455
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Veverka
Zřizovatel	městys Komárov
Místo inspekční činnosti	Sokolovická 260, Komárov
Inspekční činnost na místě	13. a 16. – 17. října 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „družina“) a školní jídelny. Ke dni inspekční činnosti měla ZŠ 17 tříd s 341 žákem prvního až devátého ročníku (63% naplněnost). Vzdělávalo se v ní 27 žáků se speciálními

vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně, třem žákům byla poskytována podpůrná opatření prvního stupně. Odlišný mateřský jazyk (dále „OMJ“) má 49 žáků, z nich s jazykovou bariérou je šest žáků, u kterých je vyučován jazyk český jako druhý jazyk. Družina má čtyři oddělení se 113 účastníky zájmového vzdělávání (dále „účastník“), naplněnost je 94 %. Od inspekční činnosti v roce 2016 se zvýšil počet žáků, účastníků i pedagogů. Vzrostl počet tříd a oddělení družiny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) zastává funkci od roku 2019, splňuje všechny předpoklady pro její výkon. Stanovil reálnou vizi rozvoje školy se zaměřením na oblast vzdělávání v přírodovědných předmětech, polytechnické a tělesné výchově. K termínu inspekční činnosti se naplňování koncepčních cílů projevilo v částečném zlepšení prostorových podmínek a v navýšení časové dotace vyučovacích hodin pro tyto priority. Do výuky tělesné výchovy je účelně zařazen kurz zimního bruslení pro žáky druhého až čtvrtého ročníku a lyžařský výcvik pro žáky 2. stupně. Ředitel část řídicích kompetencí vhodně delegoval na dvě zástupkyně, na řízení družiny se podílí kromě zástupkyně pro 1. stupeň i vedoucí vychovatelka. Nastavení pravidel pro efektivní řízení školy není dostatečně funkční. Pouze částečně ředitel věnuje pozornost organizaci pedagogického procesu a jeho kontrole, např. zahájení výuky předmětu speciálně pedagogické péče pro žáky se SVP bylo opožděné oproti termínům stanoveným v doporučeních z poradenských zařízení. Po kontrole průběhu vzdělávání vedením školy chybí přijímání účinných opatření k jeho zlepšování. Pedagogická rada projednává výchovně vzdělávací výsledky žáků, avšak nejsou prokazatelně přijímána opatření k jejich zlepšování, např. i s důrazem na žáky ohrožené neúspěchem. Příležitostí ke zlepšení je zjednodušení organizace činnosti metodických orgánů hlavně na 2. stupni a zvýšení efektivity jejich působení.

Vzdělávání v ZŠ zajišťuje 26 vyučujících, z toho dva nesplňují odbornou kvalifikaci, jeden z nich splňuje podmínky pro udělení zákonné výjimky. Dále ve škole působí šest asistentů pedagoga a jedna asistentka pro žáky vzdělávané dle zákona Lex Ukrajina, všichni jsou odborně kvalifikováni. Zájmové vzdělávání v družině zabezpečují čtyři vychovatelky, z nich jedna je nekvalifikovaná. Ředitel neprokázal, že prováděl systematické kroky k získání kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Ředitel nestanovil pro školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, to vychází pouze z osobního zájmu pedagogů bez zohlednění konkrétních potřeb školy. Příležitost ke zlepšení je i v metodickém vedení začínajícího pedagoga, jehož nezkušenost má negativní vliv na kvalitu průběhu vzdělávání v ZŠ.

Finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek pro vzdělávání, účelně využívá všechny finanční zdroje.

Ve spolupráci se zřizovatelem se řediteli daří zlepšovat prostorové podmínky pro vzdělávání. Od předchozí inspekční činnosti byly zrekonstruovány půdní prostory a vznikla čítárna. Byla vybudována chemická laboratoř a zrekonstruována učebna fyziky a chemie. Zlepšilo se vybavení digitálními technologiemi, které efektivně využívají především pedagogové. Postupně jsou doplňovány a obměňovány učební pomůcky, které však nebyly na 2. stupni vždy účelně využívány. Družina má pro rozvoj zájmů účastníků dostatek pomůcek.

Škola vytváří dobré podmínky pro zajištění bezpečnosti. Žáci a účastníci jsou průběžně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví. Kontrola nad osobami vstupujícími do budovy školy byla v době inspekční činnosti zajištěna, dohledy nad žáky

byly vykonávány. Úrazy v hodinách tělesné výchovy v období školních roků 2019/2020 a 2021/2022 způsobily vyšší míru úrazovosti. Vedení přijímá účinná opatření ke snížení počtu úrazů, opakovaně provádí poučení žáků i účastníků o bezpečném chování.

Činnost školního poradenského pracoviště (dále „ŠPP“) zajišťují výchovná poradkyně a dvě školní metodičky prevence, z nichž jedna vykonává funkci od září 2023. Systém je částečně správně nastaven a vhodně aplikován. Zpracována není strategie předcházení školní neúspěšnosti žáků a přijímána nejsou většinou ani účinná opatření ke snížení jejího rizika. Průběžná analýza a systematické vyhodnocování přijímaných opatření jsou realizovány pouze ojediněle. V průběhu inspekční činnosti byla v procesu vzdělávání většinou zaznamenána aktivní spolupráce asistentek pedagoga s vyučujícími.

K naplňování ŠVP významně přispívá spolupráce se zřizovatelem a zákonnými zástupci, kteří jsou zváni k aktivní účasti na životě školy. Účelně jsou žáci zapojováni do akcí místních organizací. Nabídkou zájmových aktivit i v součinnosti se střediskem volného času podporuje žáky v aktivním trávení volného času.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací obsah v hospitovaných hodinách byl stanoven v souladu se ŠVP pro základní vzdělávání. Většina hodin probíhala v příjemné atmosféře. Větší část vzdělávacích cílů byla zaměřena na znalosti a dovednosti, méně na postojovou složku vzdělávání. Míra užívání různých účinných organizačních forem výuky však byla nízká, pedagogové převážně volili spíše tradiční frontální přístup, který byl jen ojediněle doplňován účelnou prací žáků ve dvojicích nebo ve skupinách. Obsahově náročnější komunikace nebyla ve výuce od žáků vyžadována kromě matematiky na 2. stupni. Chybělo vedení žáků k aplikaci informací z různých zdrojů. Příležitosti k zadávání diferencovaných úkolů podle náročnosti nebo k cílenému vedení žáků ke kvalitnímu sebehodnocení nebyly patřičně využity. Prezentací technika byla uplatňována pouze pedagogy.

Hodiny českého jazyka, matematiky a vlastivědy na prvním stupni byly dobře připravené. Zejména výuka vlastivědy byla obsahově pestrá, učivo bylo vhodně aktualizováno. Vzdělávání bylo správně podpořeno textovými a obrazovými materiály, hudebním nástrojem i dalšími učebními pomůckami. K pozitivům patřila i kvalitní motivace. Pedagogové cíleně a zdařile posilovali postoje žáků k dosahování lepších vzdělávacích výsledků. Kladli na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky, respektovali jejich individuální tempo. Poskytovali jim dostatek času pro řešení zadaných úloh či formulaci odpovědí a průběžnou zpětnou vazbu. Učitelky vhodně uplatňovaly mezipředmětové vztahy, příležitostně zařazovaly příklady z reálného života a začleňovaly práci s chybou. Účelně byla využita především frontální forma výuky, metoda hry, samostatná práce, ojediněle byly zařazeny činnosti v týmu. Žáci si při řešení úkolů vhodně osvojovali elementární čtenářské i písemné dovednosti, základní mluvnické učivo, početní operace i vlastivědné poznatky. Také si správně upevňovali komunikativní kompetence. Do výuky se zapojovali se zájmem, s vyučujícími dobře spolupracovali. Pedagogičtí pracovníci respektovali individuální pracovní tempo žáků se ŠVP, při plnění zadaných úkolů jim v případě potřeby poskytovali vhodnou podporu.

Výuka anglického jazyka na prvním stupni probíhala formou různých aktivit rozšiřujících slovní zásobu žáků, což většinou vhodně přispívalo k jejich účinné motivaci při plnění dílčích zadaných úkolů a podporovalo rozvíjení cizojazyčných kompetencí.

Systematické promyšlení a příprava na vzdělávání byly realizovány zhruba v 60 % hospitované výuky na 2. stupni. Převládající frontální výuka téměř ve všech hospitovaných hodinách byla však pro žáky méně efektivní a absence motivace vedla převážně k jejich pasivitě. Pouze zřídka dostali žáci příležitost k řešení problémů a rozvoji kritického myšlení. V jedné třetině hodin měli žáci příležitost aplikovat své zkušenosti z reálného života. Práce s časem v hodinách byla efektivní jen výjimečně, převažovalo ukončení hodin bez účelných závěrů se zhodnocením dosažených cílů. Pedagogové poskytovali žákům průběžné hodnocení pochvalou za vyhovující, většinou jednoslovnou odpověď, účelná zpětná vazba využitelná pro jejich další učení však využívána nebyla.

Hospitované hodiny českého jazyka byly zaměřeny na všechny složky vzdělávacího oboru. Výuka literární výchovy nebyla důsledně připravena, žáci neměli v učebnicích k dispozici text k plánované činnosti. Ve dvou třetinách výuky převládala aktivita pedagoga nad činností žáků. Účelně byla zařazena práce s textem. Jen částečně se dařilo rozvíjet komunikativní a digitální kompetence žáků. Podpora žáka se SVP asistentkou pedagoga byla účinná.

Efektivita, kvalita a didaktická propracovanost hospitovaných hodin cizích jazyků byla ovlivněna mírou pedagogických zkušeností jednotlivých pedagogů. Ve čtvrtině hospitovaných hodin anglického a německého jazyka byly účelně využity digitální technologie, které podporovaly rozvoj jazykové gramotnosti žáků. Pouze ojediněle byla zaznamenána vzájemná komunikace žáků v daném cizím jazyce.

Ve výuce dějepisu převládala samostatná práce žáků, pro kterou se učitelce nepodařilo vhodně stanovit dobu potřebnou ke zpracování. Žáci měli příležitost seznámit se s informacemi z různých zdrojů, avšak nestihli se věnovat jejich zpracování ani prezentování výsledků své činnosti.

Průběh hospitovaných hodin matematiky byl zdařilý. Žáci byli vhodně motivováni k učení, účelně byly využity jejich zkušenosti ze života. Efektivně spolupracovali ve dvojicích podle předem stanovených pravidel, poskytovali si vzájemně pomoc, cíleně komunikovali o možnostech řešení. Byli vedeni k sebehodnocení.

Ve výuce předmětu informační technologie neměly jednotlivé činnosti logickou návaznost. Digitální technologie byly využity pedagogem i žáky neefektivně. Příležitostí ke zlepšení je nastavení pravidel chování žáků při hodině a pravidel vzájemné komunikace mezi žáky a učitelem i žáky navzájem.

Teorie v hospitované výuce chemie, fyziky a přírodopisu byla většinou vhodně spojena s reálným životem, žáci byli systematicky vedeni ke správnému používání odborné terminologie. Ve třetině hodin byly za účelem názornosti využity vhodné pomůcky. Opakování učiva v souvislosti s upevňováním vědomostí žáků se vyznačovalo nedostatečnou efektivitou, zaznamenány byly zároveň výrazné neznalosti. V polovině hospitovaných hodin zeměpisu bylo zřejmé zaujetí žáků a jejich snaha aktivně spolupracovat s učitelkou, přičemž výstupy žáků odpovídaly jejich věku. Vhodné bylo využití práce se zeměpisnými atlasy a slepými mapami. Metody výuky ve druhé polovině výuky zeměpisu nepodporovaly dosažení vzdělávacího cíle a nereagovaly na výsledky a potřeby žáků. Struktura výuky vykazovala četné didaktické nedostatky a nevhodný způsob komunikace učitele se žáky neumožňoval cílené rozvíjení jejich postojů.

Průběh hudební výchovy byl velmi zdařilý. Teoretický výklad s prezentací cíleně rozvíjel postoje žáků, účelně využíval jejich poznatky z jiných předmětů, rovněž uplatnil své znalosti z reálného života. Společný sborový zpěv umožnil aktivní zapojení všech žáků do vzdělávání a hudební doprovod učitelky hrou na různé nástroje podpořil jejich umělecké vnímání.

V tělesné výchově realizované v okolí školy byl podporován zdravý tělesný rozvoj žáků, avšak nebyla systematicky dodržována pravidla bezpečnosti při jednotlivých činnostech. Při některých aktivitách měli žáci možnost spolupracovat a domlouvat se na řešení, někteří se však nezapojovali. Učitel nevyužil příležitosti k účelnému zařazení učebních pomůcek do výuky.

Zájmové vzdělávání v družině bylo dobře připraveno a organizováno. V jeho průběhu byly vhodně uplatněny metody a formy práce zaměřené zejména na podporu osobnostního a sociálního vývoje účastníků a jejich kompetencí. Účastníci se věnovali tvůrčím i relaxačním činnostem, při pobytu venku vhodně rozvíjeli své pohybové dovednosti. Realizované aktivity byly vyvážené a vycházely z jejich individuálních potřeb a zájmů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání účelně informováni zejména prostřednictvím elektronických žákovských knížek, emailových zpráv, při třídních schůzkách a při individuálních konzultacích.

Škola věnuje dostatečnou pozornost motivaci žáků k učení, s ohledem na jejich předpoklady je podporuje v účasti ve vzdělávacích olympiádách a jiných soutěžích. Snaží se obnovit tradici v pořádání sportovní soutěže pro okolní školy.

Ve školním roce 2022/2023 s vyznamenáním prospělo 74,5 % žáků, prospělo 25 % žáků a jeden žák na 2. stupni neprospěl a opakuje ročník. S přechodem žáků na 2. stupeň dochází k postupnému zhoršování prospěchu v matematice a českém jazyce a narůstá počet žáků hodnocených i vyšším počtem dostatečných. Systém podpory žáků s riziky neúspěchu je vzhledem k chybějící strategii předcházení školní neúspěšnosti pouze částečně funkční. Cíleně nejsou analyzovány výkyvy v prospěchu žáků a opatření ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků jsou přijímána pouze nahodile, například někteří učitelé žákům nabízejí individuální konzultace. Podpora poskytovaná žákům se SVP formou doporučených a realizovaných podpůrných opatření je většinou účinná. Z hlediska podpory porozumění a komunikace žáků s OMJ je efektivní výuka českého jazyka jako druhého cizího jazyka.

Nadané žáky se škola snaží motivovat umožněním účasti na zájmových a mimoškolních aktivitách. Nabízí účast v kroužcích, kde je rozvíjena zručnost, např. kroužek robotiky nebo Všeuměl. Spolupracuje i se sportovními kluby v okolí.

Škola zařazením vhodných volitelných předmětů do učebního plánu 2. stupně podporuje žáky v přípravě na přijímací zkoušky na střední školy. Ve školním roce 2022/2023 bylo 59,5 % žáků 9. ročníku přijato na střední odborné školy s maturitními obory, 40,5 % z nich na střední odborná učiliště. Dva žáci 5. ročníku byli přijati na víceleté gymnázium, povinnou školní docházku v 8. ročníku ukončil jeden žák.

Prevence rizikových jevů není zcela efektivní, i když škola do vzdělávání vhodně zařazuje témata a činnosti týkající se prevence rizikového chování, dodržování bezpečnosti a zdravého životního stylu. Velký význam mají v této souvislosti nastavená preventivní opatření a pravidla vzájemného chování, která jsou součástí programu žákovského parlamentu všech žáků školy. Na posilování pozitivních vztahů v rámci třídních kolektivů jsou zaměřeny různé aktivity, např. projektové dny. Případy nevhodného nebo rizikového chování jsou registrovány a většinou účinně řešeny. Ve školním roce 2022/2023 byla na 1. i 2. stupni ukládána kázeňská opatření za neplnění školních povinností, na 2. stupni i za výskyt některých rizikových jevů, zároveň byl jeden žák hodnocen v 1. pololetí

i sníženou známkou z chování. Počet udělených motivačních pochval třídního učitele byl výrazně nižší.

Vedoucí vychovatelka projednává průběžně se zástupkyní ředitele chování účastníků, jejich úspěšnost či aktivitu v rámci zájmového vzdělávání v družině. Výsledky jejich práce jsou prezentovány ve školních prostorách i na veřejnosti, zejména při kulturních akcích. Korespondují se stanovenými cíli ŠVP společně s individuálními možnostmi účastníků.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšil se počet žáků, účastníků zájmového vzdělávání i pedagogů. Vzrostl počet tříd i oddělení školní družiny.
- Došlo ke změně na pozici ředitele školy.
- Zlepšily se prostorové podmínky pro vzdělávání žáků.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny pouze částečně.

Silné stránky

- Základní škola
- Navýšení počtu hodin tělesné výchovy a zařazení kurzů bruslení a lyžování efektivně přispívá k pohybovému rozvoji žáků a k vedení zdravého životního stylu. (1.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Základní škola
- Nízká účinnost řízení, kontroly a evaluace se projevuje nedostatky v organizaci i průběhu vzdělávání. (2.1)
- Nedostatečná cílená péče o profesní rozvoj pedagogů se odráží v průběhu vzdělávání. (2.3)
- Příležitost ke zlepšení je v cíleném zařazování úloh s odlišnou kognitivní náročností do výuky, vedení žáků ke kritickému myšlení a k využívání různých informačních zdrojů ve výuce. (4.2)
- V průběhu vzdělávání na 2. stupni jsou příležitosti ke spolupráci, k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků využívány jen v nízké míře. (4.4)
- Škola neanalyzuje zcela vzdělávací možnosti a potřeby jednotlivých žáků, opatření k individuálnímu rozvoji žáků přijímá jen v minimálním rozsahu. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost řízení, kontroly a evaluace.
- Zpracovat a realizovat plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vycházející z potřeb školy.

- Zařazovat kooperativní formy výuky, využívat úlohy s odlišnou kognitivní náročností, vést žáky ke kritickému myšlení a k práci s různými informačními zdroji.
- Využívat v průběhu vzdělávání na 2. stupni příležitosti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků.
- Analyzovat vzdělávací možnosti a potřeby jednotlivých žáků a přijímat opatření k jejich individuálnímu rozvoji.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy T. G. Masaryka, Komárov, okres Beroun, účinnost od 1. prosince 2011
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování do funkce ředitele, účinnost od 1. srpna 2019
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (pracovní smlouvy, doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti – vzorek
5. ŠVP pro základní vzdělávání a ŠVP pro zájmové vzdělávání, účinnost k termínu inspekční činnosti
6. Rozvrh vyučovacích hodin tříd a pedagogů, školní rok 2023/2024
7. Dokumentace k řízení školy – soubor dokumentů, k termínu inspekční činnosti
8. Materiály školního poradenského pracoviště k termínu inspekční činnosti – vzorek
9. Školní řád ZŠ, vnitřní řád školní družiny, účinnost k termínu inspekční činnosti
10. Školní matrika, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti – vzorek
11. Třídní knihy ZŠ, přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2022/2023 a školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti – vzorek
12. Doklady o přijímání ke vzdělávání, školní rok 2023/2024 – vzorek
13. Záznamy z pedagogické rady, zápisy z hospitační činnosti, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
14. Dokumentace zjišťující a hodnotící výsledky vzdělávání, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
15. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví – vzorek, kniha úrazů žáků, školní roky 2021/2022, 2022/2023 a 2023/2024, k termínu inspekční činnosti
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
17. Účetní závěrka za rok 2022 a k 30. červnu 2023, Finanční vypořádání dotací

- ze státního rozpočtu v roce 2022, Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2022 a 2023
18. Webové stránky školy <https://www.zs-komarov.cz>
 19. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2749/16-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Horáčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Miroslava Březinová, školní inspektorka

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

16. listopadu 2023